

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP

AZ ORSZAGOS KERESZTÉNY SZOCIÁLIS SZÖVETSEG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

APRILIS

9

Szerda

Névszám Dömtör

A városi színházban

Folyó szám 207 Bérletszűnet
1913-ik évi április hó 8-án

A fogadósné

Vigjáték 3 felvonásban. Irta:
Goldiái, Fordította dr. Hevesi.

SZEMÉLYEK:

Mirandolina, fogadós Verő
Forlipopoli marquis Fenyő
D'Albafiorita gróf Thuróczy
Rafarratta lovag Pethes
Fabricio, pincér Káldor
Ortensia, színésznő Sinkó
Dejanira színésznő Falk Erzsé
Szolga Komlós

Kezdeté este 8 órakor.

Felölös szerkesztő: Dr. VERÉB GYULA
Szerkesztő: PAPP MÁTYÁS.

Telefon számok:

Szerkesztőség 300
Kiadóhivatal 300
Felölös szerkesztő lakása . . . 405

Előfizetési díjak:

	Helyben	Vidéken
	hához hordva	postán küldve
Egy évre	7 K 20	14 K 40
Fél évre	3 K 60	7 K 20
Negyedévre	1 K 80	3 K 60
Egy hónapra	0 K 60	1 K 20

Egyes szám a rikkanchnál 2 fill.

A mérsékeltlen megszabott hirdetési
díjakat a kiadóhivatal veszi föl.

Nyiltér sora 40 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent
Antal nyomda és Irodalmi Vállalat
mint szövetkezet könyvnyomdájában
(Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám.)

TELEFON HIREK.

Lesz-e fegyveres beavatkozás.

Ellentétek a nagyhatalmak között.

Anglia velünk.

Minthogy Montenegró tagadó
választ adott a nagyhatalmak
jegyzékére és Szerbia is kije-
lentette, hogy Albániából nem
vonja vissza katonáit a bloká-
d egyelőre Antivári körül meg-
kezdődött.

A nagyhatalmak a tagadó
válasz után újabb kényszeres-
közökről folytatnak tanácsko-
zást. Berchtold külügyminisz-
ter ma meglátogatta Anglia
nagykövete. Anglia ezen ügy-
ben teljes erejével támogatni
fogja monarchiánkat.

Monarchiánk azt akarja, hogy
vegyék blokádtól alá Durazzót,
Meduát a Drina torkolatát is,
hogy így újabb szerb csapa-
toknak Albániába leendő szállí-
tását megakadályozzák. A mu-
niciókat szállító hajókat lefo-
gadják, mint a hadi dugarut
szállító hajókat.

Monarchiánk most már sür-
geti a fegyveres beavatkozást,
amit Franciaország és Orosz-
ország elleneznek. Ezen ügyben
újabb tanácskozás lesz a nagy-
hatalmak között. Németország
feltétlenül támogatja monar-
chiánkat eljárásában.

Szkutariit bombázták

vasárnap és hétfőn, de sikerte-
lenül. A sikertelenséget annak
tulajdonítják, hogy a monte-
negrói és szerb tüzérek nem
jól lőttek.

Nikita Szkutari elfoglalása
után szabad rablást engedett,
amiért is Szkutari előtt nagy
tömeg csőcselék várja a város
elcsúszását, hogy azután a rablást
megkezdhesse. Elképzelhető,
minő remes jeleneteknek lesz
színhelye az elesett Szkutari.

Az ogulini vasuti katasztrófa.

Hivatalos megállapítás szerint
a tegnapi vasuti szerencsétlen-
ségnek 4 halottja és 5 súlyosan
sebesültje van, akiknek a halá-
lát minden pillanatban várják.
A legrémsőbb Értető Albert,
volt főispán nejeinek viselkedése
aki kétségbeesítő jajgatással,
kereste eltűnt gyermekét. A
kis gyermeket megtalálták a
romok alatt jelentéktelen
zuzódásokkal.

Megállapították, hogy a
bűnösen elindított tekervonat
60 kilométernyi sebességgel
futott a gyorsvonatba.

Megint vasuti szerencsétlenség.

Ma hajnalban a budapest-
brucki vonalon történt vasuti
szerencsétlenség. A 43-as számú
tehervonat ketté szakadt. A
hátsó 8 kocsi a lejtős pályán
visszafelé gurult oly sebessé-
ggel, hogy a fékező nem bírta
megállítani. Így azután bele-
szaladt a Felső-Gyallán veszt-
teglő 47-es számú gyorsvonat-
ba. A teherkocsik izé porrá
zuzódtak és a tehervonat zár-
fékezője Lórándt János szőr-
nyethalt.

Elfogott orosz kém.

Budapesten ma letartóztat-
tak egy orosz embert, aki több
hete lakik egy előkelő szálló-
dába és viselkedésével magára
vonta a figyelmet. Ma azután
kémkedés gyanúja miatt letar-
tóztatták. Kitűnt, hogy orosz
vezérkari tiszt.

**A kálomista
templom.**

Csak néhány szóval felelünk
a B. H. mai számában, Keresz-
thy cikkére megjelent reflexok-
ra. Teljesen tárgyilagosan, ha-
rag és célzatosság nélkül.

A tényállás a következő: a
reformátusok évekkel ezelőtt
megkapták a város egyik leg-
szébb helyét templomteleknek.
Senkinek, egyetlen katolikus-
nak sem volt ellene kifogása.
Evek hosszú során át pihent
az ügy. Most újra felszínre ko-
zta a kérdést és pedig nagy
meglepetésre úgy, hogy más
telket kértek az imaház cél-
jaira.

Ez a telek a város legszebb
része, melyet beépíteni megbo-
csáthatatlan hiba szépészeti és
egészségügyi szempontokból
egyaránt. Ez elvitathatatlan
igazság.

Es épen ez a körülmény az,
amely ezen telekajándékozási
ügy körül lefolyt eljárást kü-
lönös színben tünteti föl és bi-
zonyos részrehajlás megállapi-
tására késztet.

Az a körülmény vetteti föl
azt a kérdést: mért került a
tárgy oly eldugott helyére a
tárgysorozatnak? Ebből a kér-
désből folynak a többiek. Nem
azért-e, hogy akkora a közgyü-
lésről már eltávoznak azok akik-
nek a jelenlétében a tanács ja-
vaslatát megszavaztatni nem
lehetett volna? Es ha azért,
vajjon nem érezték-e az ille-
tőes körök, hogy az új telek-
átengedés nem helyes és hogy
80000 katolikus képviselői sé-
relmet találnak benne katoli-
kus szempontból is? Es ha
érezték, mért helyezkedtek mé-
gis szembe e közérzéssel, mi-
kor a református imaház telek-
ügye ezen szembehelyezkedést
egyetlen szóval sem képes ig-
zolni, tekintve, hogy azon cél-
ra már átengedtek telket és a
megoldásnak más módja is ki-
nálkozott volna?

Maga az ügy ügy kezelésének
ez a módja szinte jogot ad, hogy
felvessük a kérdést, vajjon
a nagy református Debrecen-
ben 800 katolikus hasonló
kérelmét teljesítették volna-e?
Elzárták volna-e a levegőt két

Krécsi A. Nándor könyv és papirkereskedő

Telefon szám 283. Ajánlja modernül berendezett könyvkötészetét. Telefon szám 283.

Bel- és külföldi lapokra előfizetést elfogad és azokat pontosan a házhoz szállítja.

iskolától, melyek közül az egyik református lánynevelő-intézet lett volna? Megtették volna-e akkor, amikor már más, alkalmas helyen már amúgy is ajándékoztak tölket?

Bizony, higgye meg B. H. elmékedője, tüntetés ize van az egész dolognak. De eliheti azt is, hogy az a tüntetés és az a figyelmeztető szó mely lapunkban megjelent, könnyen talpra állíthatja Szabadka 80000 katholicusát, akik azután hangosan követelnek nyitást.

Izgatás

Zentán a temetések ellen.

A Zentán megjelenő "Öszszetartás" írja a következőket:

Izgalmas temetés volt a kertekben, a munkaházak között. Ujabbán azt a szokást vette fel ugyanis dr. Kalmár Simon, hogy mint egy álapostol, arra izgatja hivatottakat, hogy a haldokló szentségét fel ne vegyék s a családokat, hogy halottjukat ne temessék el pappal.

Igy történt ez csütörtökön is Katoa Jánossal. A család ugyan bejelentette a halottat Finta lelkésznel, de ingyenes temetést kértek. Hitközségi határozat van pedig arról, hogy az ingyenes halottak a temetőbe viendők s a pap ott szenteli be a sirt és koporsót. Kalmár dr. hivatott lebeszéli és letiltja, hogy a papnak fizessenek. (Elég szerinte, ha őt, a nyakukon elősködő herét és pártvezért fizetik.) S azután a mondott és szokásos időnél jóval korábban kiviteli a halottat a temetőbe, izgatja az embereket, hogy nincs még ott a pap (persze, az későbbre mondta a temetést), mert szegény a halott. S akkor hazudik, rágalmaz, izgat, hogy ezért szavazott meg a város 600 koronát a papnak? uszítja a népet a papja és temploma ellen. Így történt most is.

Ezt az angyaljószágú és szelidségű Fintát rágalmazta el, ki Katonát súlyos betegségében többször meglátogatta, étellel kedveskedett neki, Hanem — mint halljuk — most alighanem rajta vezet Kalmár Simon a népbolondítás és hereség doktora. Izgatásért van feljelentve s már a csendőrök kezén van a dolog. Csak azt a sok, jobbsorsra érdemes magyar munkást sajnáljuk, kiket félrevezet, sőt alighanem börtönbe is juttat. Keserű tanulság ez, miképpen táplálják ezután is a pártadóból; hogy urassan élhessen a here, az izgató, s népbolondító dr. Kalmár Simon.

Dr. Rengyel János ügyvédi irodáját dr. Biró Károly polgármester házába nyitotta meg.

Az árpádkori temető

Historiai romok Szabadka határában.

A keletiből csendőrség azt jelentette tegnapelőtt Pertics Ernő rendőrkapitánynak, hogy az ugynevezett templomhegyen régi emberi csontokat találtak. Valamelyik kincsásó turhatta ott a földet és hozta felszínre azokat a csontokat, amelyek fölkellették a hatóság figyelmét.

Valami büntényre gondoltak a közrend és a jogbiztonság őrei akkor, amidőn elhatározták a helyszíni szemle megtartását s csakugyan egy büntény, egy nagyszabású, egy történelmi nevezetességű büntény nyomaira bukkantak, de az nem manapság, hanem az árpádházi királyok korában történhetett ugy 1150—1200 között. Az esetről különben a következő részletes tudósítással szolgálunk:

A csendőrségi jelentés folytán Pertics Ernő rendőrkapitány tegnap délután Szabados Béla kir. ügyész és Bibó Bige György főgimnáziumi tanár társaságában kiment a helyszínre, ahol rögtön elkezdtek az ásást.

Maga az a darab, amelyen megkezdették az ásást a hajdani nagy rét (ma már igen kicsiny) kellő közepén van, annak idején a környék lakosságának az aziluma, a menedékhelye lehetett, amelyet lejjebb a földdombokból előállított védő bástyák vettek körül. Ugy a menedékhely, mint a védőbástyákról meglehet állapítani, hogy az emberi fáradtság eredményei.

A földombon egy templom alapjaira bukkantak. A templom körül védőárok húzódtott s a templom alatt pedig egy temetőre találtak, amely viszont egymásra hányt csontvázakkal volt megtöltve. Ropant érdekes a hulla elhelyezése: legalul vannak a férfiak, azután a nők és a gyermekek csontvázai következnek. A temetőt, amely tulajdonképpen egy nagyszabású kriptá, falak zárják körül.

Az emberi csontvázak között pénzdarabokra és mentegombokra is bukkantak. A pénzdarabok az árpádházi királyok uralkodásának az első feléből valók s valószínűleg második Géza, vagy második Béla idejében kerültek a föld alá. Az idő meghatározást nagyban elősegítik a talált mentegombok is, amelyeken az árpádkori diszítések fedezhetők föl.

A menedékhely egész területe egy nagy kört alkot és a templom dombja mindkét átmérőben kerek ötvenkét lépés.

A csontvázakat vizsgálva megállapítható az, hogy legtöbb koponya s a koponyák mellett igen sok borda sérült állapotban van. Ebből, továbbá a helynek azilum jellegéből és a történelmi idő megállapításából az következik, hogy a rabló katonák, vagy besenyők fölfedezték a magyaroknak ezen rejtkehelyét rájuk ütöttek és lemészárolták őket. Ezen romboló munkájukban megsemmisítették a templomot is, amelynek csak a kriptája maradt ép s ebbe a kriptába temették el azután később ott járt emberek a hullákat és földdel burkolták be a közös sirt.

A dombot, amely a templom romjait és az alá temetett halottakat takarja, templomhegynek nevezték el és még a mai napig is így hívja azt a nép. A téglák, amelyek az ásók nyomán kerültek napfényre, eltérők a mai téglák alakjától, amennyiben sokkal laposabbak és keskenyebbek.

A helyszíni szemlét tartó urak a sötétség beállta előtt hagyták csak abba az ásást, s egypár koponyát, a talált pénzdarabokat és a mentegombokat magukhoz vették és behozták a városba, ahol a koponyákat a rendőrségen, a pénzt és a gombokat pedig Bibó Bige György főgimnáziumi tanárnál lehet megtekinteni.

A szerencsés véletlen folytán tehát történelmi műkincseket fedeztünk föl. Onmagunk és a magyarság ellen vétenénk, ha a tegnapi eredménnyel megelégednénk. Az ásásoknak nem szabad abba maradnia. A városi tanács, amelynek minden tagja bizonyára helyes érzelmel bír a kérdés alapos megbírálásához, tudni fogja a kötelességét s bizonyára tudni fogja az esetleges mulasztásának a következményeit is.

A megkezdett ásásokat tovább kell folytatni s igen csekély anyagi áldozattal ki tudja milyen értékek birtokába fogunk jutni. Az akció már természeténél fogva is nemcsak helyi jelleggel, hanem országos jelleggel is bír s mi majd rajta is leszünk, hogy az ásás ügye el ne aludjék.

Pp.

Ki mit lát,

Ki mit hall,

Közölje e Naplóval!

Ügyvédek

áprilisi tréfája.

Leszich János dr. nyilatkozata.

A tréfából komoly dolog nőtt ki magát. Inzultus, párbajreivás. Tárgyalják komolykodva, meg jókedvvel. Az ügy megvilágítása végett hozzuk a legérdekesebb félnek, dr. Leszich ügyvédnek nyilatkozatát.

— Ami Székely Aron dr. előkelő ügyvéd esetét és műfelháborodását illeti, akár 30 kolléga előadásával, sőt bizonyára saját beismerésével is igazolható, hogy az áprilisi tréfát ő értette meg legjobban, mert hiszen az eset után mindjárt felhívott engem, mint jó emberét telefonon és harsogó kacaj kíséretében adott kifejezést annak, hogy „a telefonon keresztül érzi, miképp én is kint voltam végrendekezni“, továbbá mint ő maga mesélte, kint a Bleszák-telepen ő még folytatta a tréfát az utána jövő kollégával és egész a tegnapi napig ő mulatott rajta legjobban.

Előkelőségét, melyet sem kétségbe vonni, sem megsérteni szándékom nem volt, ezek szerint ő maga sem tekintette megsértettnek.

Ami ezek után dr. Székely Aronnal történt összetűzést illeti, a tudomásom szerint igen illetékes helyről szerzett információ alapján írt cikre az a megjegyzésem, hogy az személyemmel kapcsolatos részben nem fűdi a valóságot. Székely Aron a tréfát megértette, azon maga is igen jól mulatott. Ha ezt nem tapasztaltam volna nála, akkor őt rögtön felvilágosítottam volna a tréfáról. S ha ő tőlem vagy barátaimtól megtudta volna a valóságot, akkor minősíthetetlen sértegetésekre nem ragadtatta volna magát.

Mert — én az áprilisi tréfának sem hőse, sem martirja nem akarok lenni — nem igaz, hogy azt magam csináltam, hanem egyik legjobb barátomat házilag megtréfáltam, aki legkevésbé sem érezte magát sértve. Ezzel együtt másik két közös barátunkat tréfáltuk meg s most már mind a négyen együtt és közösen folytattuk a tréfát másik négy jóbarátunkkal, de csak olyanokkal, akik feltevésünk szerint megértik a tréfát. Ezek közül egyik nem ült fel, mert a szítán átlátott, hároman pedig felültek, de mind a hároman okosan megértették a tréfát, csak Székely Aronnak jutott eszébe harmadnap sértve érezni magát.

Hallottam ugyan emberekről, akik a gazember titulussal vi-

Ruhákat

Sepsi fest és vegyileg a legszebben **tisztít**

Üzlet: Kazinczy- (Gombkötő) utca 2. sz. Telep: I., Bercsényi-utca 314. sz. Telefonszám 344.

Gyors és pontos kiszolgálás! Olcsó árak!

gan szaladgálnak a világban, sőt a korrektség tanítómestereinek csapnak fel, de én ezek szerint a titulusra nem szolgáltam rá és az ügyet most komoly ábrázattal tárgyaló férfiról is az a legjobb föltevés, hogy a helyemben más-képen nem cselekedtek volna, mint ahogyan egy tisztességes ember sem tűrheti, hogy egymással jóviszonyban levő emberek iráfalkozása miatt őt szentül szembe sulyosan inzultálják.

Hogyan intézik el a szegények ügyeit

Az Ur 1911. esztendejének július 28-án egy szegény óverbási asszony, akit most csak R. J. betűkkel nevezünk meg, bejött a szabadkai állami gyermekmenhelyre, hogy fölvegyék a gyermekét, kit eltartani nem bír.

Overbász tisztelt előljárósága most az árvaszékhez utalta az ügyet. Itt a szabadkai gyermekmenhely igazgató főorvosa többször is megsürgette az ügy elintézését, míg végre 1912. évi május hó 17-én a vármegye árvaszéke a szegény anya kérelmét még figyelembe sem véve, a következő határozatot hozta:

„Mintán R. J.-né által Overbász község előljárósága előtt felvett jegyzőkönyvi kérelme szerint maga az özvegy sem kívánja a kiskoru gyermekének a menhelyben való elhelyezését, mert keresménye mellett a község is állandó segélyben részesíti s így gyermekének eltartására, nevelésére maga is képes az árvaszék ez ügyben a további eljárást beszünteti.”

Ezt a vérlázító határozatot a gyermekmenhely igazgatója megfélembrezte. De a szegény anya, látva a huzavonát, egy tolypai családhoz adta gyermekét szolgálatba a 10 éves árva fiúskát, honnan azonban kénytelen volt hazahozni, mert a kicsike agyhártyagyulladásban megbetegedett és meg is halt.

A gyámügyi felelőviteli bizottság azután a tragikum gunyjaképpen 1913. évi február hó 12-én tehát hónappal az árva halála után határozatot hozott, melyen szóról-szóra ezeket mondja:

„Tekintettel arra, hogy kiskoru R. P.-re nézve az elhagyottság köztelen ismérvei fenforognak és az anya elhagyottá nyilvánítási kérelmének visszavonását magában foglaló és Overbász község jegyzője által 1912. évi május 5-én felvett jegyzőkönyv tartalma valódisága aggályos — mert a kérelmező anyai irni tudván — keresztvonásának alkalmazása indokolatlan, ezennel megváltoztatja, ehhez képest az Overbász 1901. évi november 21-én született és özv. R. J.-né anyai gyámsága alatt álló kiskoru R. P.-t a 111303 B. M. r. alapján elhagyottanak nyilvánítja és az állami gondozásba való felvételét ezennel elrendeli.”

Utasítja még a határozat a kulai szolgabíró, derítse ki, miképen került az anya keresztvonás névalírás helyett a jegyzőkönyvre. Ezzel vérlázítóbb dolgot elképzelni is bajos.

NAPI HIREK.

Elhunyt egyetemi tanár.

König Gyula, a budapesti egyetem híres matematikai tanára meghalt.

— **Egyházmegyei körlevél.** Kleiner Lejos c. püspök, káptalani helynök legutóbb kiadott körlevele közül három római döntvényt. Az egyik megtiltja, hogy a templomokban vallásos irányu mozgófényképes előadásokat tartásanak. — Meghirdeti azonfelül a körlevél a római zarándoklatot (április 28—május 4) és a váci siketnéma intézetben egy alapítványi helyre pályázatot ír ki. Ugyan ezen körlevél pályázatot hirdet ápr. 20-iki határidővel a borotai lelkészi állásra.

— **Máv. nyugdíjasok mozgalma.** Népes értekezletet tartottak tegnap délután a Máv. régi nyugdíjasai és a nyugdíjasok özvegyei a Vasutas Szövetség Kerületi otthonában. Németh Simon elnök beszámolt a másfél évvel ezelőtt megindított mozgalom eddigi eredményeiről és konstátálta, hogy ez a Szabadkáról kiindult mozgalom immáron országos jelleget öltött és most már odáig fejlődött, hogy a Vasutasok Országos Szövetsége és a Vasuti és Hajózási Club is felkarolták a Máv. régi nyugdíjasainak érdekeit és elhatározták, hogy több ezer aláírással ellátott Felsőfolyamodvánnyal fogják kérni, hogy a 15 százalék lakbér nyugdíj azoknak a Máv. nyugdíjasoknak és özvegyeknek is megadassék, akik a lakbérnyugdíjintézmény életbe léptetése előtt mentek nyugdíjba. Az értekezlet egyhangu helyesléssel vette tudomásul az elnöki jelentést, hozzájárult a kérelmezésnek tervezett módjához és a jelenvolt kilencven érdekelt nyomban alá is írta a Felsőfolyamodványra rávezetendő aláírások eszközéséhez szükséges meghatalmazást. Ez a szám a napokban még szaporodni fog, mert sokan akadályozva voltak a megjelenésben. Ezután Németh Simon elnök bejelentette az elnöki állásról való lemondását, amit az értekezlet nem vett tudomásul, sőt arra kérte Németh Simont, hogy továbbra is ugyanolyan szeretettel és buzgalommal képviselje a nyugdíjasok ügyét, mint ahogyan eddig tette, mire elnök a lemondását visszavonta. Farkas József indítványára az értekezlet Németh Simon elnöknek eredményes fáradozásait jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

— **Egyházmegyei hír.** Az érseki hatóság Egert Jakab dr. theologiai tanárt kinevezte a Jézus Szent Gyermeksége Művének egyházmegyei igazgatójává.

— **A sorozás eredménye.** A megtartott zentai sorozások eredménye igen gyenge. Mintegy 600 állításkötelesből csak 200 vált be, azaz körülbelül egyharmada.

Gróf Károlyi László szegvári ur-dalmából tegnap este valaki elhajtott két lovat és egy sárga féderes kocsit. Az esetről azonnal jelentést tettek a szerkesztési rendőrségnek, amely ma táviratilag arra kérte a szabadkai kollegákat, hogy ha módjukban lesz, tartóztassák le a kocsit és a lólovaját.

— **Tanszer gyűjtemény.** Ispánovics Mátyás fémipari szaktanító közbenjárása a rimamuráyi salgótarjáni vasmű r.-t. most küldte meg az iparos tanonciskola háziipari szakoktatásánál nélkülözhetetlen vas-szelvény mintagyűjteményét, mintegy 5—600 korona értékben. Így a fémipari technológiai mintagyűjtemény évről évre gyarapodik anélkül, hogy a városnak egy fillér kiadásába kerülne.

— **Ügyvédi irnok** hosszabb gyakorlattal állást keres. Cím a kiadóhivatalban.

Asta Nielsen Szabadkán.

Oriási érdeklődéssel és tetszéssel fogadta a közönség a tegnap esti bemutató előadáson Asta Nielsennek egyik legújabb és legsikerültebb alakítását: Gad Urbánnak „A komédiások” című mimodráma-jában. Elismeréssel kell adóznunk a Lifka bioszkóp igazgatóságának hogy most, mikor a világhírű tragika a budapesti Fővárosi Orfeumban vendégszerepel s csak nagy anyagi áldozatok árán lehet egy Asta Nielsen-filmet kapni, mégis egyik legújabb s legsikerültebb darabját mutatja be. A műsor többi része, melynek keretében „A komédiások” bemutatásra kerül, mind elsőrendű kép, melyben felemelítésre méltó a „Kakastenyésztesztés Cuba szigetén” és Athén természeti felvételek, továbbá Az erős ragasztószőr és Pali krakéler humoros képek. Előadás kezdete este 8 órakor. Telefon 394. Fenti műsorhoz, melyet ma, kedden este megismételnek, jegyek egész nap telefonon előjegyezhetők.

Elite mozi.

Az Elite-mozi igazgatóságá elhatározta, hogy a színházi idény alatt csak szombaton és vasárnap tart előadást ezzel kapcsolatban a fenti két napon a modern kineamatografia legújabb remekait fogja bemutatni remélve hogy a mozikedvelő közönségnek ez megnyugvást fog szerezni legközelebbi előadás szombaton és vasárnap.

Volt irodavezető állást keres.

cím a kiadóhivatalban.

Nyomtatvány

legolcsóbb és legszebb kivitelben a Szent Antal nyomdában készül.

SZÍNHÁZ és MŰVÉSZET

A színházi iroda közleményei.

— **Rózsahegyi Kálmán Szabadkán.** Rózsahegyi Kálmán a nemzeti színház tagja szerdán este vendégszerepelni fog színházunkban a mikor is Pethes Imrével együtt lép fel „A sarkantyú” című szimfóniában, tehát közönségünk ez estén a nemzeti színház két előkelő tagjának művészi játékában gyönyörködhetik. Ezen előadás rendes helyárrakkal bérlet-szünetben lesz megtartva.

— **Műkedvelő gyermek előadások.** Városszerte általános helyesléssel fogadták a színház igazgatóságának azt az elhatározást, hogy az elemi iskolás gyermekek részvételével műkedvelő előadást rendez. A mozgalom élén Farkas Béla a színház tagja áll, aki a darab rendezését is elvállalta. Csütörtökön a hó 10-én délután, fél négykor lesz az első előadás. Ez alkalommal színre kerül Hófehérke és a hét törpe és tündérserege, mely a nagy német meseírónak Andersennek eredeti szövege szerint van magyarra lefordítva. Az előadásra mérsékelt áru jegyek már most válthatók, ugyszintén a szombati, második — félhelyáru — előadásra is a színházi pénztárnál.

— **A Bella bemutatója.** Szomori Dezső nagyszerű darabját, melyet a Vigaszínház óriási sikerrel hozott színre, nálunk pénteken kerül bemutatásra színházunkban. A „Bella” rendkívül szellemes és érdekes darab, mely a közönség figyelmét az elsőől az utolsó jelentésig teljesen leköti. A darab ugyan elég pikáns a miért is Nádasz igazgató kérte a színházi bizottságot, hogy engedje meg a „Bella” színlapján ezt a közönséggel közölni vagyis a színlapot „Csak felnőtteknek” jelzéssel ellátni, de a színházi bizottság elegendőnek tartotta ha az színház piros nyomással jelzi a színlapon. A címszerpet Sioókó Gizi játszva, kinev méltó partnerei Nádasyné, Burányiné, Fenyő, Thurócy, Nagy Dezső, Korda, Szendrey és Farkas Béla lesznek. Az előadás rendes helyárrakkal bérlet-szünetben kerül bemutatásra.

Színházi műsor:

Szerdán: Sarkantyú, Pethes Imre vendégfelléptével bérlet-szünetben.

Csütörtökön délután 3 és fél órakor a Hófehérke és a hét törpe tündérrege, este A cigányprimás bérlet-szünetben.

Pénteken: Bella, csak felnőtteknek bérlet-szünetben.

Szombaton délután Hófehérke és a hét törpe tündérrege, este Bella, csak felnőtteknek páros bérletben.

Ismerőseink körében terjesszük a

BÁCSKAI NAPLO

: keresztény politikai napilapot :

Magyar Általános Hitelbank szabadkai fiókja.

Propectus.

1913. ÉVI MAGYAR KIRÁLYI ADÓMENTES 4 ÉS FÉL SZÁZALÉKOS ÁLLAMI JÁRADÉK-KÖLCSÖN.
 Nibocsátva 150.000,000 korona, 127.500,000 n. b. márka, 157,500,000 frank, 6.250.000 font sterling névértékben.

A magyar királyi kormány az 1912. évi LXVI. t. c. 11. §-ában felhatalmazást nyert arra, hogy az 1911. évi XIV. t. c. 15. §-a és az 1912. évi V. t. c. 11. §-a alapján hitelművelet útján még beszerezhető összegek beszerezése céljából a pénzpiac viszonyainak megfelelő kamatra és koronaártra, vagy akár részben, akár egészben más, külföldi értékre szóló adómentes járadékkötvényeket bocsásson ki.

Az 1911. évi XIV. t. c. 15. §-a szerint az ezen törvény 8. §-ában közzsügi rendkívüli kiadások fedezésére előirányzott 28.756,000 K-ból és az 1904. évi XIV. t. c., 1908. évi XXXI. és az 1909. évi XV. t. c. cikkek, valamint az 1911. évi XIV. t. c. alapján eszközzendő beruházások költségeinek fedezésére előirányzott 128.196,900 K-ból, összesen tehát 156.952,900 K-ból még 132.193,137 K 93 f., továbbá az 1913. évi V. t. c. 11 §-a szerint az ezen törvény 8. §-ában közzsügi rendkívüli kiadások fedezésére előirányzott 33.124,000 K, és az 1904. évi XIV. t. c., valamint az 1912. évi V. t. c. alapján eszközzendő beruházások költségeinek fedezésére előirányzott 123.531,400 K összesen tehát 156.655,400 K, vagyis fenti 132.193,137 K 93 f-rel együtt összesen 288.849,537 K 93 fill. szerezhető be hitelművelet útján.

E törvényes felhatalmazás alapján a magyar királyi pénzügyminiszter 4 és fél százalékkal kamatozó adómentes járadékkölesönt bocsát ki 150.000,000 korona — 127.500,000 n. b. márka 157.500,000 frank — 6.250.000 font sterling névértékben.

A kölcsönkötvények bemutatásra szólnak és 66,250 darab A betűs (1—66,250 számig egyenként K 480 — M 408 — frs 504 L 90. 28,250 darab B betűs (1—28,250 számig) egyenként K 2,400 — M 2,040 frs 2,520 — L 100 7,500 darab C betűs (1—7,500 számig) egyenként K 4,800 — M 4,808 — frs 5,040 — 200, 1,500 darab D betűs (1—1,500 számig) egyenként K 9,600 — M 8,160 — frs 10,080 — L 400 címletekben, magyar, német, francia és angol nyelven állítatik ki s a m. kir. pénzügyminiszternek, a m. kir. központi állampénztár igazgatójának, a m. kir. hitelszámvevőség főnökének facsimile-aláírásával és egy ellenőrző tisztviselőnek eredeti kézalírásával vannak ellátva.

Ezen kötvények után 1913. évi április 1-től kezdődőleg évi négy és fél százalék kamat fizetetik minden év április 1-én és október 1-én lejáró félévi utólagos részletekben.

A kötvények kamatszélvényekkel — melyeknek utolsója 1933. évi április hó 1-én esedékes — és szelvényutalvánnyal vannak ellátva, mely utóbbi ellenében az új szelvények annak idején a beváltóhelyeknél költségek vagy magyar illetékek felszámítása nélkül átvehetők.

A m. kir. pénzügyminiszterium az általános törvényes határozmányok alapján fel van jogosítva arra, hogy legalább három hóval előzőleg közzéteendő felmondás után ezt a kölcsönt egészben vagy részben névértékkel visszafizettesse, 1923. évi április hó 1-ét megelőző időpontra azonban jelen kölcsön visszafizetésre nem fog felmondani.

A m. kir. pénzügyminiszter e kölcsön részleges felmondása esntén a felmondott, de beváltás céljából még be nem szolgáltatott kötvények jegyzékét évente egyszer fogja közzé tenni.

A kamatok, valamint visszafizetés esetén a járadékkötvények tőkeértéke minden fennálló és a jövőben behozandó magyarországi adó, bélyeg és illeték levonása nélkül fizetnek ki.

A kamatszélvények esedékességük idejétől számítandó hat év elteltével, a kötvények pedig a visszafizetésre kitűzött határidőtől számítandó húsz év elteltével évülnek el.

A szelvény-, illetve kötvénybirtokos a kamatok, illetőleg az eseteg felmondott kötvények ellenértékét a lejárt kamatszélvényeknek, illetve a felmondott kötvényeknek beszolgáltatása ellenében, — a kötvényeknek megállapított értékárnyak megfelelő összegekben választása szerint, költségmentesen feveheti:

a magyar korona országában fennálló beváltó helyeknél, valamint a beváltó helyeknél Wienben: koronában, Berlinben, M. m. Frankfurtban, Hamburgban, Münchenben és Leipzigben: német birodalmi márkában, Brüsszelben és Zürichben: frankban, Londonban: font sterlingben, és pedig: a királyi állampénztárnál, Zágrábban, valamint az összes magyar

Aláírási felhívás.

150,000,000 korona

magyar kir. adómentes 4 1/2%-os állami járadékkölcson ezennel nyilvános aláírásra bocsáttatik. Az aláírás 1913. évi április hó 10-én csütörtökön, az egyes aláírási helyeknél szokásos üzleti órákban, az illető helyek által közzéteendő feltételek mellett történik és pedig

Budapestben:

a Magyar királyi központi állampénztárnál,
 a Magyar Általános Hitelbanknál,
 a M. kir. postatakarékpénztárnál,
 a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesületnél,
 a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál,
 a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó Banknál;
 a magyar szent korona országainak területén:
 a 4%-os magyar koronajáradék szelvényeinek beváltásával megbízott valamennyi állami pénztárnál; továbbá
 a Magyar Általános Hitelbank,
 a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank,
 a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank,
 a Wiener Bank-Verein és
 az Anglo-Oesterreichische Bank című intézetek összes fiókjainál;

Wienben:

az S. m. v. Rothschild bankháznál,
 a K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe című intézetnél,
 a K. K. privilegirte allgemeine österreichische Boden-Credit-Anstalt című intézetnél,
 a Wiener Bank-Verein című intézetnél,
 a Kais. Kön. privilegirte österreichische Länderbank című intézetnél,
 a Niederösterreichische Escompte-Gesellschaft című intézetnél,
 az Union-Bank című intézetnél,
 az Anglo-Oesterreichische Bank című intézetnél; továbbá
 a K. K. priv. Österreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe,
 a Wiener Bank-Verein,
 a Kais. Kön. privilegirte österreichische Länderbank,
 az Union-Bank és
 az Anglo-Oesterreichische Bank című intézetek

Magyar Általános Hitelbank, M. kir. postatakarékpénztár, Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület, Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, Magyar Leszámitoló és Pénzváltó-Bank, S. M. v. Rothschild, K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe, K. K. privilegirte allgemeine österreichische

királyi adóhivataloknál, azonkívül további intézkedésig! a magyar királyi központi állampénztárnál és a magyar királyi állampénztárnál Budapesten,

Budapestben:

a Magyar Általános Hitelbanknál,
 a M. kir. postatakarékpénztárnál,
 a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesületnél
 a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál,
 a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbanknál,

Wienben:

a K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt Handel und Gewerbe című intézetnél,
 a K. K. privilegirte allgemeine österreichische Boden-Credit-Anstalt című intézetnél,
 a S. M. v. Rothschild bankháznál,
 a Wiener Bank-Verein című intézetnél,
 a Kais. Kön. privilegirte österreichische Länderbank című intézetnél,
 a Niederösterreichische Escompte-Gesellschaft című intézetnél,
 az Union-Bank című intézetnél,
 az Anglo-Oesterreichische Bank című intézetnél,

Berlinben:

a Direction der Disconto-Gesellschaft c. intézetnél,
 S. Bleichröder bankháznál,
 Mendelssohn & Co. bankháznál.

M. m. Frankfurtban:

a Direction der Disconto-Gesellschaft c. intézetnél.

Hamburgban:

a Norddeutsche Bank in Hamburg című intézetnél,
 L. Behrens & Söhne bankháznál,
 M. M. Warburg & Co. bankháznál.

Münchenben:

a Bayerische Hypotheken- und Wechselbank című intézetnél.

Leipzigben:

az Allgemeine Deutsche Credit-Anstalt c. intézetnél, valamint Brüsszelben, Zürichben és Londonban a magyar királyi pénzügyminiszterium által erre a célra kijelölendő helyeken.

Az ezen magyar királyi adómentes 4 1/2%-os állami járadék-kölcsonre vonatkozó minden közlemény a „Budapesti Közlöny” és a „Wiener Zeitung”-on kívül legalább hét külföldi, köztük két berlini, ezek közül az egyik a „Deutscher Reichsanzeiger”, egy frankfurti, egy hamburgi, egy müncheni, egy leipzig-i és egy amsterdami hírlapban is közzé fog tétetni.

Budapestben, 1913. április havában.

A magy. kir. pénzügyminiszter: Teleszky János s. k.

összes ausztriai fiókjainál; ezenkívül Berlinben: a Direction der Disconto-Gesellschaft című intézetnél, S. Bleichröder bankháznál, Mendelssohn & Co. bankháznál; M. m. Frankfurtban: a Direction der Disconto-Gesellschaft című intézetnél; Hamburgban: a Norddeutsche Bank in Hamburg című intézetnél, L. Behrens & Söhne bankháznál, M. M. Warburg & Co. bankháznál; Münchenben: a Bayerische Hypotheken- und Wechselbank című intézetnél, a Bayerische Vereinsbank című intézetnél, Merck Fink & Co. bankháznál; Leipzigben: az Allgemeine Deutsche Credit-Anstalt című intézetnél és ennek Backer & Co. osztályánál; Breslauban: E. Heimann bankháznál, G. v. Pachaly's Enkel bankháznál, Eichborn & Co. bankháznál; Kőnben: Sal. Oppenheim jr. & Cie bankháznál; Amsterdamban: az Amsterdamsche Bank című intézetnél, L. Aurbach bankháznál és a Lippmann, Rosenthal & Cie bankháznál.

A magyarországi és az ausztriai aláírási helyeken eszköz-

lendő aláírásokra nézve a következő feltételek állapíthatnak meg:
 1. Az aláírás ár 90-60 %-ot tesz, hozzáadva az 1913. évi április hó 1-től az átvétel napjáig járó 4 és fél százalékos folyó szelvénykamatozatokat.

2. Az aláírás bejelentési ivekkel történik, melyek a fentemlített aláírási helyeken költségmentesen kaphatók.

3. Az aláírás alkalmával az aláírt összeg 5 százaléka biztosítékképpen letéendő és pedig vagy közpénzben, vagy olyan a napi árfolyam szerint számítandó értékpapírokban, melyeket az illető aláírási hely elfoghatónak tart.

4. Az aláírás alapján átengedendő összeg az aláírás befejezte után mielőbb megállapíthatik s arról az aláírók értesítetnek. Minden aláírási helynek jogában áll az egyes átengedések összegét belátása szerint meghatározni. Ha az átengedés az aláírásnál kevesebbet tenne, a biztosíték felesleges része azonnal visszaadatik 1913. évi október hó 15-ig terjedő zárolási kötelezettséggel történő jegyzések különös figyelemben fognak részesülni.

5. Az aláírók a részükre átengedett szabad és zárolt járadékkötvények ellenértékét folyó évi április hó 15-től kezdve bármikor teljesen befizetetik, tartoznak azonban 10.000 koronán aluli átengedett összegek néli a teljes ellenértékét f. évi április hó 18-án, 10.000 koronán felül átengedett összegnél az ellenérték 40 %-át f. évi április hó 18-án az ellenérték 30%-át legkésőbb f. évi április hó 28-ig és az ellenérték 30%-át legkésőbb f. évi május hó 14-ig befizetni. A teljes átvétel illetve befizetés megtörténte után az aláírási hely a letett biztosítékokat etszámolja, illetőleg visszatéríti.

6. A végleges kötvények elkészítéséig a m. kir. pénzügyminiszterium részéről egységesen kiállított ideiglenes elismervények adatnak ki az aláíróknak, mely elismervényeknek végleges kötvényekre való kicserélése 1913. évi szeptember hó 1-től kezdődőleg költségmentesen ugyanazon helyen fog meg? történni, a hol az ideiglenes elismervények kiadattak.

7. Bejelentések, amelyek bizonyos meghatározott címletekre szólnak, csak annyiban vehetők figyelembbe, amennyiben ez az aláírási helyek mérlegelése szerint lehetséges.

8. Az átvétel ugyanazon helyen eszközzendő, ahol az aláírás történt.